

דינא דמלכותא דינא

גיטין, י, ע"ב

מתני'. כל השטרות העולים בערכאות של עובדי כוכבים, אע"פ שחותמיהם עובדי כוכבים - כשירים, חוץ מגיטי נשים ושחרורי עבדים; ר"ש אומר: אף אלו כשירין לא הוזכרו אלא בזמן שנעשו בהדיוט.

גמ'. קא פסיק ותני, לא שנא מכר ל"ש מתנה; בשלמא מכר, מכי יהיב זוזי קמייהו הוא דקנה, ושטרא ראייה בעלמא הוא, דאי לא יהיב זוזי קמייהו, לא הווי מרעי נפשייהו וכתבין ליה שטרא, אלא מתנה במאי קא קני? לאו בהאי שטרא, והאי שטרא חספא בעלמא הוא! אמר שמואל: דינא דמלכותא דינא. ואב"א, תני: חוץ מכגיטי נשים.

בית הבחירה למאירי מסכת נדרים דף כח עמוד א

ואין אומרים שהמכס מעיקרו גזל הוא אלא דינא
דמלכותא דינא, ר"ל שכל חוק שחקקו המלך לכל ולא
חדשו לאדם אחד בפרט על איזה מעשה - דין גמור הוא
ואסור לגזלו, ולא סוף דבר במלכי ישראל אלא אף
במלכי האומות; ... כל מה שאמרנו בדין המלכות שהוא
אצלנו דין גמור הוא, בחוקים שחקק הן לתועלתו הן
לתועלת נכסיו..

רשב"א, גיטין, פרק א

ואומר אני, שכל הסומך בזה לומר שמותר משום דינא דמלכותא - טועה וגזלן הוא וגזלה ישיב, וחס ליה דאפי' גזלה ישיב, 'רשע' מיקרי, כדאיתא בפ' הכונס (דף ס ע"ב), ואם נאמר כן בטלת ירושת בנו הבכור דכל הנחלות, ותירש הבת עם הבנים, ובכלל עוקר כל דיני התורה השלמה, ומה לנו לספרי הקודש המקודשים שחברו לנו רבי ואחריו רבינא ורב אשי - ילמדו את בניהם דיני הגויים ויבנו להם במות טלואות בבית מדרסי הגויים. חלילה, לא תהיה כזאת בישראל, ח"ו, שמא תחגור התורה עליה שק".... "ובמ"ש דינא דמלכותא דינא - יגעתי הרבה, שאמרתי אפשר דשמואל אמר כן, כשהמלך רוצה שידינו בארצו חכמי הגויים וע"ז, הספרים שנתחברו להם והמלוה את חבירו שלא בעדים אינו נאמן לומר פרעתי, ומי שגובה כן ע"י ערכאות גויים ודאי גזלן הוא... וכך ראיתי שאין הדברים אמורים אלא במה שהוא נעשה בדיני המלכות, שכל עם ועם יש לו חוקים ידועים בדיני המלכות, ו'דינא דמלכותא' אמרו, 'דינא דמלכא' לא אמרו, וכל שאינו מחוקי המלוכה אעפ"י שיאמר עכשיו המלך כן - אינו דין וכן הסכימו הראשונים ז"ל...

הגה שולחן ערוך, חו"מ, סח, א

וספר שכותבין בו הערכאות, הוי כשטר שלהם (נ"י בשם הרשב"א). ויש אומרים דסתם ערכאות לא מקבלי שוחדא, וכיון שנעשה בפניהם גובין אפילו ממשעבדי, אפילו בלא עידי מסירה ישראל ואפילו אין השופט חתום לקיים העדים אלא כל שנעשה בפני הערכאות לא מרעי נפשיהו לשקורי. ואפילו נפק עליהו קלא דמקבלי שוחדא להטות משפט, מכל מקום לעדות שקר לא מרעי נפשיהו ואין צריך שיהא כתוב בו שראו נתינת המעות, אלא שאנו סומכין שראו בודאי (הרא"ש פ"ק דגיטין טור) ואין חילוק בין חתום עליו עד אחד עובד כוכבים או שנים (ב"י בשם הרשב"א), כל שנעשה לפני השופט. אבל אם כתב סופר הממונה מפי השופט, שלא בפני השופט, אינו כלום (טור ומהר"ם פאדוואה סימן נ"ו / נ"ד). מיהו במקום שיש דינא דמלכותא להכשיר שטר שנעשה ע"י סופר המלך, כשר (טור בשם הרמב"ן).

שד, חו"מ, סימן עג, לט

היאך נלמוד מדברי גויים לבטל דין תורה... נראה בעיני
שלא נאמר דינא דמלכותא דינא אלא בדברים שהמלך
גוזר להנאתו... אבל בדברים שבין אדם לחברו, אין לנו
לדון אלא על פי תורתנו... דאמרינן דינא דמלכותא
היינו דווקא מה שאינו נוגד את תורתנו, אלא שאינו
מפורש אצלנו אבל לדון בדיני גויים בכל דבר נגד
תורתנו חלילה ודאי לא יעשה כן בישראל.